

לעילוי נשמת

אאמו"ר הר' ראובן בן שמואל זצ"ל

ולעילוי נשמת

מו"ח הר' יצחק ברוך בן אברהם הכהן זצ"ל

ת.נ.צ.ב.ה

עולת ראובן

עלון שבועי בפניני, לקחי וענייני פרשת השבוע

עלון מס' 66. כ"ט אלול תשפ"ג.

הדה"נ שבת ויו"ט בי-ם: 6:10

צאת השבת בי-ם: 7:21

רבינו תם לח': 8:01

שבת וראש השנה

"היום הרת עולם היום יעמיד במשפט כל יצורי עולמים":

יש להתבונן הרי כל השנה הקב"ה מולך עלינו ובמה נתייחדה מלכותו עלינו בראש השנה?

והביאור הוא, דהנה ידוע שאין מלך בלא עם ואין עם בלא מלך, ובמה מתבטאת מלכות המלך כלפי אותו עם שהוא מולך עליהם, בחוקים ובדינים שהוא עושה וכן בגזירות שהוא גוזר.

וזהו המיוחד ביום זה של ראש השנה יותר מכל השנה, שבו מלכו של עולם גוזר על כל אחד ואחד מה יהיה עליו אם יחיה או ימות, ואם יחיה מה תהיה צורת חייו, בנחת או בצער בעוני או בעושר וכו', ומכיון שכל זה נידון בראש השנה אז זהו המיוחד ביום זה, שהקב"ה מעמיד במשפט כל יצורי עולמים יותר ממלכות הקב"ה שבכל ימות השנה.

וכמו כן אנו אומרים בראש השנה פסוקים רבים של מלכויות, וכל זה למה משום שאנו ממליכים את ה', וכמו שמלך שמגיע לעיר מרבים בשבילו כבוד אותות ושבחים, ועושים הרבה השתדלות לכבדו באופן היותר נעלה, כך היא מלכות ה' שאנו ממליכים את הקב"ה בעולם, וזה ע"י הפסוקים והתשבחות לה' יתברך.

"היום הרת עולם"

כתב מרן הגר"ח קנייבסקי זצוק"ל בספרו טעמא דקרא שפירושו כמו הריון, וכמו ששם יכול הקב"ה להפוך את העובר מזכר לנקבה כמו שהיה בדינה (ברכות ט.), כן כל הגזירות שנגזרו בר"ה יכולים להתהפך, וכמ"ש בר"ה יז: הרי שהיו ישראל צדיקים גמורים כו' הרי שהגזירה מתקיימת אלא שנהפכת, ע"ש.

מהו הטעם שאנו עושים סימנים בראש השנה?

החיי אדם כתב על סימנים שאם יעשה סימן טוב אז ע"י הסימן מהפך את הגזר דין לטובה, ועל ידי מה שאנו עושים למטה ה' מהפך את כל הגזירות מלמעלה לטובה.

ובביאור מה שאנו מטבלים את התפוח בדבש י"ל, שזה בא לומר שהרי הדבש מגיע מהעוקץ שהעוקץ זה דבר לא טוב, ואף אנו רואים את המתיקות גם מהדברים שנראים כביכול שאינם טובים לנו.

סיפור לראש השנה

צדיק נסתר ופלאי היה רבי יחיאל אשכנזי, מי שלימים היה לחתנו של הבעל-שם-טוב, בעלה של הצדקת אדל, ואביהם של רבי ברוך ממז'יבוז, רבי אפרים מסדילקוב ופייגא – אמו של רבי נחמן מברסלב.

מסופר, כי בעודו צעיר לימים, מסר אביו בידו וביד אחיו סכום כסף ואמר להם: "סעו לכם להיכן שתחפצו, ובעוד חמש שנים תשובו אלי ואראה מה יצא מכם".

יצא רבי יחיאל לדרכו, ובמהלך נדודיו התודע לבעש"ט ולתורתו הקדושה, והבעש"ט אף לקחו לחתן.

כשהגיע המועד שהיה עליו לשוב אל אביו, היה זה בשלהי הקיץ. רבי יחיאל, שהשתוקק לשהות במחיצת חמיו הבעש"ט בימים הנוראים, ביקש ממנו שיברכהו שלא תארע תקלה בדרכו ויחזור לפני ראש השנה.

ברם, הבעש"ט לא ענה מאומה. גם כשכפל את בקשתו, נותר הבעש"ט בשתיקו.

הבין רבי יחיאל איפוא כי גלוי לפני רבו וחתנו שלא תתקיים בקשתו. אי לכך, הצטייד בשופר כשר בנסיעתו.

לאחר פגישה מופלאה שהיתה לו עם אביו ואחיו, במהלכה התודעו לדרכו החדשה ואף למדו מפיו את דרכי החסידות, פנה רבי יחיאל אל הנמל ועלה על אונייה העושה דרכה אל מחוז חפצו.

היה זה בחודש אלול, הים שהיה בתחילה ניונה, שינה לפתע בקיצוניות את מראהו, רוח עזה החלה לנשב וגלים אדירים התנשאו אל על. ובתוככי הספינה בהלה עצומה, הנוסעים אחזו ביאוש בדפנות וזעקו ובכו במר לבם, ואילו רבי יחיאל התכנס בחדרו והתפלל מעומק ליבו, לבל תצלול האוניה לתהומות.

מספר שבועות נמשכה הסערה, אך לגודל הנס, לא ארע לאוניה דבר. כששככה הסערה, הבחינו הנוסעים ברצועת יבשה באופק. ניווט הקברניט את האוניה לשם, ועגן סמוך לחוף.

אותו יום היה ערב ראש השנה. רבי יחיאל הבין כי הסערה לא היתה אלא שליח להביאו הנה, למען יעשה כאן את היום הקדוש. הוא ירד מהאוניה ושאל את המקומיים לאן הגיע. השיבו לו כי לעיר הבירה, מקום מושב המלך. לשאלתו: האם יש כאן יהודים, ענו כי אין בעיר אפילו יהודי אחד.

רבי יחיאל התעצב אל לבו על שיאלץ לשהות ביום הדין בין נכרים, אולם קיבל זאת באהבה ובאמונה שמאת ה' היתה זאת. על חוף הים מצא צריף עזוב, הוא אירגן בו את חפציו וירד לטבול בים ולטהר עצמו לכבוד היום הקדוש.

למחרת היום כשקירב את שופרו לפיו והחל משמיע את התקיעות, התאספו רבים מאנשי המקום והביטו בו בתימהון. באותה שעה, יצא גם המלך לטייל סמוך לים, ולפתע הבחין בהתגודדות רבתי סביב הצריף. שלח אחד ממלוויו כדי לברר את סיבת ההתקהלות. חזר הלה וסיפר למלך, כי איש מוזר עומד שם, צועק ובוכה ותוקע בקרן.

המלך, שהיה אדם מלומד ומשכיל, הבין מיד כי אין זה אדם חסר דעה. הוא פקד על משרתו: "לך וצוה על האנשים לבל יפריעו לאדם זה, שכנראה איש אלוקים הוא העומד בתפילה לפני אלוקיו".

לאחר שההמון התפזר, קרא המלך לרבי יחיאל ושאלו: "מניין אתה וכיצד הגעת לכאן?" סיפר לו רבי יחיאל את השתלשלות הדברים. התפעל המלך מן האיש אשר לפניו והציע לו לבוא עמו ולבקר בארמונו. "לא אוכל לעשות זאת טרם רדת הלילה", השיבו רבי יחיאל והבטיח לבקרו בצאת החג.

כשנפגשו לאחר מכן, אמר לו המלך: "מצאת חן בעיני. ספר לי מעט על עמך ודתך". שח לו רבי יחיאל על העם הנבחר ותורת האמת, והמלך יצא מגדרו וביקש ממנו: "חפץ אני מאד שתחזור לכאן עם עוד שלש מאות יהודים, ותחיו כאן בטוב ובנעימים".

תשובתו למלך היתה: "איש פשוט אני ואין ביכלתו להשפיע על אנשים לעזוב את ארצם ולבוא לכאן, ומלבד זאת, אם היה חפץ האלוקים בכך – היה מביא לכאן יהודים כשהם קשורים בשלשלאות, ואם לא באו הנה, אין זאת אלא שאין רצון הבורא שיהודים ידורו כאן".

קיבל המלך את תשובתו של רבי יחיאל ונפרד ממנו באהבה ובכבוד רב.

לא חלף זמן רב ורבי יחיאל מצא ספינה שלקחה אותו למחוז חפצו. כשהגיע למז'יבוז, קיבל חותנו הבעש"ט את פניו באהבה וחדווה, וכה אמר לו: "ידוע תדע, כי במקום שהיית בו, היו ניצוצות קדושים מאד. לולא באת והעלית אותם בכוח תפילותיך – היו נאלצים בני ישראל חלילה לגלות לשים בכבלי ברזל. אך בזכותך כבר לא ידורו שם יהודים יותר עד ביאת המשיח!"

(מקור: 'אוצר יראת שמים')

"לשנה טובה ותכתבו ותחתמו לאלתר לחיים טובים ולשלום"

בברכת שנה טובה ומתוקה ושבת שלום ומבורך!

